

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI KORISNIKA FINANSIJSKIH USLUGA

Član 1.

U Zakonu o zaštiti korisnika finansijskih usluga („Službeni glasnik RS“, br.36/11 i 139/14), posle člana 11. dodaje se naziv člana i čl. 11a i 11b koji glase:

„Član 11a

Maksimalna efektivna kamatna stopa u skladu sa ovim zakonom je jedan procentni poen niža od stope zatezne kamate utvrđene zakonom kojim se uređuje zatezna kamatna stopa.

Stambeni krediti

Član 11b

Maksimalna efektivna kamatna stopa na stambene kredite u skladu sa ovim zakonom ne može biti veća od prosečne kamatne stope na odobrene stambene kredite u Republici Srbiji, na dan 31. decembra 2014. godine, uvećane za jedan procentni poen, pri čemu ne može biti veća od 6% za stambene kredite izražene u stranoj valuti.

Korekcija maksimalno dozvoljene kamatne stope iz stava 1. ovog člana vrši se jednom godišnje sa datumom 31. decembar.

Prosečnu kamatnu stopu iz stava 1. ovog člana obračunava i objavljuje Narodna banka Srbije“.

Član 2.

U članu 22. posle stava 2. dodaju se st. 3. i 4. koji glase:

„Provizija za korišćenje kreditne kartice ne može biti viša od 0,2% vrednosti obavljenog prometa.

Naknada za podizanje gotovine na bankomatu druge banke ne može biti viša od 0,1% vrednosti podignute gotovine, odnosno viša od 100 dinara ukoliko je 0,1% vrednosti gotovine više od 100 dinara.“

Član 3.

U članu 29. stav 1. posle reči: „i to“ dodaju se reči: „najmanje 15 dana“.

Član 4.

U članu 36. st. 2. do 6 .brišu se.

Član 5.

U članu 50. stav 1. u uvodnoj rečenici reči: „80.000 do 1.000.000“ zamenjuju se rečima: „1.000.000 do 2.000.000“.

Posle tačke 12) dodaju se tač. 12a) i 12b) koje glase:

„12a) ako je ugovorena efektivna kamatna stopa viša od maksimalne efektivne kamatne stope iz člana 11a ovog zakona;

12b) ako je ugovorena kamatna stopa za stambeni kredit viša od maksimalne efektivne kamatne stope iz člana 11b ovog zakona;“

Posle tačke 24) dodaju se tač. 24a) i 24b) koje glase:

„24 a) ako je ugovorena naknada za korišćenje platne kartice viša od maksimalnog iznosa iz člana 22. stav 3. ovog zakona;

24b) ako je ugovorena provizija za podizanje gotovine sa bankomata druge banke viša od maksimalnog iznosa iz člana 22. stav 4. ovog zakona;“

Član 6.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

O b r a z l o ʒ e n j e

I Ustavni osnov

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 21. Ustava Republike Srbije kojim je između ostalog utvrđeno da su svi pred Ustavom i zakonom jednaki; u članu 90. stav 2. Ustava Republike Srbije kojim se zabranjuju radnje usmerene protiv zdravlja, bezbednosti i privatnosti potrošača, kao i sve nečasne radnje na tržištu; i članu 97. tačka 6. po kojem Republika Srbija uređuje i obezbeđuje između ostalog i jedinstveno tržište, pravni položaj privrednih subjekata, bankarski i devizni sistem.

II Razlozi za donošenje zakona

Zelenaški ugovor kao takav je definisan i zabranjen Zakonom o obligacionim odnosima ali ne postoji trenutno propis kojim se ustanovljava bilo koja tačna kvantifikacija. U praksi se često, skoro po pravilu, dešava da i upravni organi i sudovi nerado sami definišu tu granicu što opet dovodi do masovne zloupotrebe na štetu građana. Pošto ne postoji ograničenje za visinu kamata banke mogu neometano iskorišćavati loše materijalno stanje korisnika finansijskih usluga time se stvorila potreba za noveliranjem postojećeg Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga .

Takođe je u prošlom periodu primećena sklonost banaka da jednostrano prebacuju teret promene devizne valute u kojoj je kredit ugovoren na korisnika kredita protivno Zakonu o obligacionim odnosima što je do sada na odgovarajući način bilo sankcionisano od strane domaćih sudova. Ipak, mali broj građana i kompanija, što zbog neobaveštenosti što zbog troškova procesa, nije bio spreman upuštati se u sudske sporove protiv banaka. Time se stvara još veća moralna obaveza na strani zakonodavca da adekvatnije reši pitanje zaštite građana i privrede kao bankarskih klijenata.

Narodna Skupština Republike Srbije je u cilju zaštite bankarskih klijenata 2011. godine usvojila Zakon o zaštiti korisnika finansijskih usluga. Primena zakona dovela je do određenog poboljšanja položaja građana u smislu bolje informisanosti i ograničenja samovolje banaka prilikom zaključivanja ugovora. Međutim, u praksi su primećene i određene zloupotrebe id strane banaka i stoga je neophodno izvršiti izmene i dopune ovog Zakona kako bi se sprečilo njihovo ponavljanje u budućnosti.

Zakonom su ovoga puta obuhvaćena i pravna lica i preduzetnici, a ne samo građani zato što je uočeno da su ovi klijenti takođe izloženi samovolji banaka prilikom zaključivanja ugovora. Ovo se naročito odnosi na segment malih i srednjih preduzeća, koja imaju najslabiju pregovaračku snagu. Kao posledicu ove prakse imamo činjenicu da Srbija u korporativnom sektoru ima ubedljivo najveće realne bankarske marže u Evropi, čime se značajno narušava njihova konkurentska pozicija na evropskom i svetskom tržištu.

Zemlje u regionu - Hrvatska, Crna Gora ili Makedonija i su ograničile kamatne stope banaka različitim merama i na različitim nivoima. U većini slučajeva regulativa

se odnosi na sprečavanje zelenašenja, a sudeći po maksimalnim limitima u mnogim zemljama - mnoge usluge gotovo svih banaka u Srbiji mogle bi se podvesti pod zelenašenje.

Tako je maksimalna kamatna stopa za potrošačke kredite u Španiji 10 odsto, u Holandiji 15, a u Poljskoj 20 odsto. U Hrvatskoj banke pokušavaju da se odupru nameri vlade da maksimalnu kamatu na potrošačke kredite spuste sa 12 na devet ili 10 odsto, dok je u novembru prošle godine u Crnoj Gori određen zakonski maksimum od 15 odsto. Prema poslednjem izveštaju o kretanju kamatnih stopa banaka stanovništvu Narodne banke Srbije, prosečna kamatna stopa za potrošačke kredite vezane za evro iznosila je 13,6 odsto, a maksimalna ide do 22 odsto. Najdrastičniji primeri su kod kamata na minuse po tekućem računu ili korišćenju kreditnih kartica. Kamate na minus idu od 20 do 40 odsto, a prosečna kamatna stopa na dug preko kreditne kartice je 25 odsto.

Često se može čuti objašnjenje da su kamatne stope visoke zbog visoke inflacije. To je svakako razlog skupim kreditima u dinarima, ali oko 70 odsto zajmova u Srbiji je vezano za evre, a tada banke ne zanimaju domaće cene već realnu vrednost računaju i čuvaju - u evrima.

Od 2006. do 2012. godine privreda Srbije je na ime kamata i kursnih razlika platila skoro 27 milijardi evra. Značajan deo ovih sredstava bi predstavljao uštedu i ogroman investicioni potencijal, a poznato je da samo investicije obezbeđuju brži privredni rast i nova radna mesta. U toj situaciji privreda je samo protočni bojler za isplaćivanje kamata bankama i poreza državi. Imamo najviše kamatne stope u Evropi. U situaciju kada su svi ekonomski agregati u silaznoj putanji, samo rastu troškovi poslovanja. Pored kredita, banke naplaćuju ogromne sume i platnom prometu i prometu karticama.

III Objašnjenje osnovnih pravnih instituta i pojedinih rešenja

U članu 1. Predloga zakona dodaju se naziv člana i čl. 11a i 11b kojima se ograničava godišnja efektivna kamatna stopa na nivo koji je jedan procentni poen niži od stope zakonske zatezne kamate, što je pravično i široko primenjeno rešenje. Zakonska zatezna kamata obračunava se kao referentna kamatna stopa, koja uključuje specifičnosti koje nosi poslovanje u određenoj zemlji i uvećana je za određeni procenat (u Srbiji trenutno 8%), koji omogućava da banka ostvari razumnu zaradu.

Ograničava se godišnja efektivna kamatna stopa posebno na stambene kredite, tako da ne može biti veća od prosečne kamatne stope na odobrene stambene kredite u Republici Srbijina dan 31.12.2014. godine, uvećane za jedan procentni poen. Ovo je takođe rešenje koje je primenjeno u mnogim zemljama EU i primereno je stambenim kreditima kod kojih nema osnova za velike razlike u kamatnim stopama jer su svi krediti obezbeđeni hipotekama. Za kredite izražene u stranoj valuti maksimalna efektivna kamatna stopa ne može biti veća od 6%, u slučaju da je prosečna kamatna stopa uvećana za jedan procentni poen veća od navedenog iznosa. Ovim članom uređuje se i procedura za godišnje korigovanje maksimalne kamatne stope.

U članu 2. Predloga zakona predloženom dopunom člana 22. ograničava se provizija za korišćenje platne kartice na 0,2%, čime se izbegavaju uočene zloupotrebe u ovom segmentu poslovanja banaka jer se u praksi provizije kreću i do 2%.

Ograničava se naknada za podizanje gotovine na bankomatu druge banke na 0,1%, odnosno na 100 dinara ako je 0,1% više od 100 dinara, pošto je u praksi uočeno da se naknade kreću i do 20%.

U članu 3. Predloga zakona uvodi se obaveza obaveštavanja o promenljivoj nominalnoj kamatnoj stopi u roku od najmanje 15 dana, kako bi klijent banke bio blagovremeno upoznat sa promenama uslova i troškovima kojima će biti izložen u narednom periodu.

U članu 4. Predloga zakona brisanjem navedenih stavova u članu 36. praktično se ukida naknada za prevremenu otplatu kredita.

U Članu 5. Predloga zakona povećavaju se iznosi novčane kazne za kršenje odredbi ovog zakona i uvode se nove kaznene odredbe, saglasno predloženim izmenama i dopunama ovog zakona.

U članu 6. propisano je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV Analiza efekata zakona

Usvajanjem i primenom predloženih rešenja u znatnoj meri će se sprečiti štetne posledice po finansijsko stanje naših građana kao korisnika finansijskih usluga.

V Finansijska sredstva potrebna za primenu zakona

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

VI Razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku

Donošenje ovog zakona po hitnom postupku se predlaže iz razloga da bi se izbegle dalje štetne posledice po finansijsko stanje naših građana kao korisnika finansijskih usluga.

PREGLED ODREDBA ZAKONA O ZAŠTITI KORISNIKA FINANSIJSKIH USLUGA KOJI SE MNJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

„ČLAN 11A.

MAKSIMALNA EFEKTIVNA KAMATNA STOPA U SKLADU SA OVIM ZAKONOM JE JEDAN PROCENTNI POEN NIŽA OD STOPE ZATEZNE KAMATE UTVRĐENE ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE ZATEZNA KAMATNA STOPA .

STAMBENI KREDITI

ČLAN 11B.

MAKSIMALNA EFEKTIVNA KAMATNA STOPA NA STAMBENE KREDITE U SKLADU SA OVIM ZAKONOM NE MOŽE BITI VEĆA OD PROSEČNE KAMATNE STOPE NA ODOBRENE STAMBENE KREDITE U REPUBLICI SRBIJI, NA DAN 31. DECEMBRA 2012. GODINE, UVEĆANE ZA JEDAN PROCENTNI POEN, PRI ČEMU NE MOŽE BITI VEĆA OD 6% ZA STAMBENE KREDITE IZRAŽENE U STRANOJ VALUTI.

KOREKCIJA MAKSIMALNO DOZVOLJENE KAMATNE STOPE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA VRŠI SE JEDNOM GODIŠNJE SA DATUMOM 31. DECEMBAR.

PROSEČNU KAMATNU STOPU IZ STAVA 1. OVOG ČLANA OBRAČUNAVA I OBJAVLJUJE NARODNA BANKA SRBIJE“.

Član 22.

Ugovor o izdavanju i korišćenju platne kartice sadrži sledeće obavezne elemente:

- 1) poslovno ime, ime i adresu ugovornih strana;
- 2) karakteristike, način upotrebe i ograničenja upotrebe kartice;
- 3) način postupanja korisnika radi bezbednog korišćenja kartice;
- 4) procenat minimalne mesečne obaveze za plaćanje kod kreditne kartice;
- 5) valutu u kojoj se vrši obračunavanje dugovanja po kartici;
- 6) obaveštenje o postojanju naknade za podizanje gotovine na bankomatu druge banke;
- 7) obaveštenje o iznosu provizija za korišćenje platne kartice u inostranstvu, obaveštenje o valuti u kojoj se evidentira transakcija izvršena u inostranstvu, kao i obaveštenje o kursu koji se primenjuje pri konverziji iznosa transakcija nastalih u inostranstvu u valutu zaduženja korisnika, uključujući i eventualne provizije koje se naplaćuju kod konverzije;
- 8) način postupanja korisnika u slučaju uočenog neovlašćenog korišćenja podataka s kartice, oštećenja, krađe ili gubitka kartice;
- 9) način postupanja korisnika i banke u slučaju blokade kartice;

10) odgovornost i obavezno postupanje korisnika i banke izdavaoca kartice u slučaju krađe i gubitka kartice, odnosno u slučaju neovlašćenog korišćenja podataka s kartice;

11) pravo korisnika na odustanak od ugovora, uslove i način odustanka;

12) pravo na prigovor i mogućnost pokretanja postupka posredovanja radi vansudskog rešavanja spornog odnosa;

13) adresu Narodne banke Srbije kao organa koji vrši kontrolu banaka.

Ugovor iz stava 1. ovog člana, pored elemenata iz tog stava, sadrži i elemente iz člana 19. stav 1. ovog zakona, osim elementa iz tačke 8. tog stava.

PROVIZIJA ZA KORIŠĆENJE PLATNE KARTICE NE MOŽE BITI VIŠA OD 0,2% VREDNOSTI OBAVLJENOG PROMETA.

NAKNADA ZA PODIZANJE GOTOVINE NA BANKOMATU DRUGE BANKE NE MOŽE BITI VIŠA OD 0,1% VREDNOSTI PODIGNUTE GOTOVINE, ODNOSNO VIŠA OD 100 DINARA UKOLIKO JE 0,1% VREDNOSTI GOTOVINE VIŠE OD 100 DINARA.

Član 29.

Ako je ugovorena promenljiva nominalna kamatna stopa - banka, odnosno davalac lizinga dužni su da o izmeni te stope korisnika obaveste u pisanoj formi ili na drugom trajnom nosaču podataka, i to **najmanje 15 dana** pre početka primene izmenjene stope, odnosno periodično u skladu sa ugovorom, i da u tom obaveštenju navedu datum od kada se izmenjena stopa primenjuje.

Uz obaveštenje iz stava 1. ovog člana - banka kod ugovora o kreditu, odnosno davalac lizinga kod ugovora o lizingu u pisanoj formi ili na drugom trajnom nosaču podataka dostavljaju korisniku i izmenjeni plan otplate kredita, odnosno plan otplate predmeta lizinga.

Banka, odnosno davalac lizinga dužni su da, na zahtev korisnika, planove iz stava 2. ovog člana učine dostupnim korisniku za sve vreme trajanja ugovornog odnosa, i to bez naknade.

Obaveza obaveštavanja iz stava 1. ovog člana postoji i u slučaju izmene promenljivih elemenata koji utiču na visinu drugih novčanih obaveza.

Član 36.

Korisnik ima pravo da u bilo kom momentu, u potpunosti ili delimično, izvrši svoje obaveze iz ugovora o kreditu, u kom slučaju ima pravo na umanjenje ukupne cene kredita za iznos kamate i troškova za preostali period trajanja tog ugovora (prevremena otplata).

~~Banka može da ugovori naknadu za prevremenu otplatu kredita ako je za period prevremene otplate ugovorena fiksna nominalna kamatna stopa, a kod ugovora o kreditu čiji je predmet kupovina nepokretnosti ako je ugovorena fiksna ili promenljiva nominalna kamatna stopa.~~

~~Naknada iz stava 2. ovog člana može se ugovoriti do visine pretrpljene štete zbog prevremene otplate, a najviše do 1% iznosa prevremeno otplaćenog kredita, i to ako je period između prevremene otplate i roka ispunjenja obaveze iz ugovora o kreditu duži od jedne godine; ako je ovaj period kraći, ova naknada ne može biti veća od 0,5% iznosa prevremeno otplaćenog kredita.~~

~~Banka može tražiti naknadu iz stava 2. ovog člana pod uslovom da je iznos prevremene otplate u periodu od dvanaest meseci veći od 1.000.000 dinara.~~

~~Naknada iz stava 2. ovog člana ne može se zahtevati:~~

~~– ako se otplata vrši na osnovu zaključenog ugovora o osiguranju čija je namena obezbeđivanje otplate;~~

~~– u slučaju dozvoljenog prekoračenja računa;~~

~~– ako se otplata vrši u toku perioda za koji je ugovorena promenljiva nominalna kamatna stopa, osim kod kredita čiji je predmet kupovina nepokretnosti.~~

~~Naknada iz ovog člana ni u jednom slučaju ne može biti veća od iznosa kamate koju bi korisnik platio tokom perioda između prevremene otplate i roka ispunjenja obaveze iz ugovora o kreditu.~~

~~Pod štetom iz ovog člana podrazumeva se razlika između kamate ugovorene s korisnikom i tržišne kamate po kojoj banka može da plasira iznos dobijen prevremenom otplatom u momentu ove otplate, uključujući i administrativne troškove.~~

~~Odredbe ovog člana primenjuju se i na ugovor o lizingu.~~

Član 50.

~~Novčanom kaznom od 80.000 do 1.000.000 — 1.000.000 do 2.000.000 dinara kazniće se banka:~~

1) ako finansijske usluge ne oglašava na jasan i razumljiv način ili ih oglašava suprotno propisu Narodne banke Srbije iz [člana 6.](#) stav 2. ovog zakona, odnosno ako oglašavanje sadrži netačne informacije ili informacije koje mogu stvoriti pogrešnu predstavu o uslovima pod kojima korisnik koristi ove usluge ([član 6.](#) ovog zakona);

2) ako ugovor nije sačinjen u pismenoj formi ili na drugom trajnom nosaču podataka ([član 7.](#) stav 1. ovog zakona);

3) ako korisnik ne dobije primerak ugovora ([član 7.](#) stav 2. ovog zakona);

4) ako ugovor sadrži odredbe kojima se korisnik odriče prava koja su mu garantovana ovim zakonom ([član 7.](#) stav 3. ovog zakona);

5) ako u dosijeu korisnika ne čuva ugovor ili ugovornu dokumentaciju ([član 7.](#) stav 4. ovog zakona);

6) ako u poslovnim prostorijama u kojima nudi usluge korisnicima ili na Internet stranici ne drži istaknuto obaveštenje o vrednosti ugovorenih promenljivih elemenata na dnevnom nivou ([član 8.](#) stav 5. ovog zakona);

7) ako ugovor sadrži upućujuću normu na poslovnu politiku ili druge akte banke kad su u pitanju oni elementi koji su ovim zakonom predviđeni kao obavezni elementi ugovora ([član 8.](#) stav 6. ovog zakona);

8) ako novčanu ugovornu obavezu ne utvrdi na način određen odredbama [člana 8.](#) ovog zakona ([član 8.](#) stav 7. ovog zakona);

9) ako ne obezbedi usklađenost opštih uslova poslovanja s propisima ([član 9.](#) stav 2. ovog zakona);

10) ako na vidnom mestu u poslovnim prostorijama u kojima nudi usluge korisnicima i na Internet stranici ne obezbedi da se korisnik upozna sa opštim uslovima poslovanja na srpskom jeziku najkasnije 15 dana pre dana početka njihove primene ([član 10.](#) stav 1. ovog zakona);

11) ako korisniku ne pruži odgovarajuća objašnjenja i instrukcije koji se odnose na primenu opštih uslova poslovanja u vezi sa određenom finansijskom uslugom, ili mu ne dostavi te uslove, u pismenoj formi ili na drugom trajnom nosaču podataka, iako je korisnik to zahtevao ([član 10.](#) stav 2. ovog zakona);

12) ako efektivnu kamatnu stopu ne obračunava na propisani način ([član 11.](#) ovog zakona);

12A) AKO JE UGOVORENA EFEKTIVNA KAMATNA STOPA VIŠA OD MAKSIMALNE EFEKTIVNE KAMATNE STOPE IZ ČLANA 11A OVOG ZAKONA;

12B) AKO JE UGOVORENA KAMATNA STOPA ZA STAMBENI KREDIT VIŠA OD MAKSIMALNE EFEKTIVNE KAMATNE STOPE IZ ČLANA 11B OVOG ZAKONA;

13) ako od korisnika zahteva ili naplati naknadu suprotno [članu 12.](#) stav 7. ovog zakona u slučaju odustanka korisnika od ugovora ([član 12.](#) stav 7. ovog zakona);

14) ako korisniku ne daje u pismenoj formi ili na drugom trajnom nosaču podataka, bez naknade, informacije, podatke i instrukcije koji su u vezi s njegovim ugovornim odnosom ili ih ne daje na način i u rokovima utvrđenim ugovorom ([član 13.](#) ovog zakona);

15) ako pri oglašavanju depozitnih i kreditnih usluga ne navede jasno i precizno na reprezentativnom primeru podatke iz [člana 15.](#) ovog zakona ([član 15.](#) stav 1. ovog zakona);

16) ako pri oglašavanju depozitnih i kreditnih poslova iznos efektivne kamatne stope nije naznačen, odnosno napisan tako da je uočljiviji od ostalih elemenata ([član 15.](#) stav 3. ovog zakona);

17) ako postojanje obaveze za zaključenje ugovora o sporednim uslugama ne iskaže jasno, sažeto i na vidljiv način, zajedno sa iskazivanjem efektivne kamatne stope ([član 16.](#) stav 1. ovog zakona);

18) ako pri oglašavanju kredita, dozvoljenog prekoračenja računa ili kreditne kartice čija je nominalna kamatna stopa 0% ne naznači i sve uslove pod kojima se odobravaju taj kredit/dozvoljeno prekoračenje računa/kreditna kartica ([član 16.](#) stav 2. ovog zakona);

19) ako pri oglašavanju koristi izraze kojima se kredit, dozvoljeno prekoračenje računa ili kreditna kartica označavaju besplatnim ili slične izraze a odobrenje tog kredita/dozvoljenog prekoračenja računa/kreditne kartice je uslovljeno zaključenjem drugog ugovora ili bilo čim što predstavlja trošak za korisnika ili stvara drugu obavezu ([član 16.](#) stav 3. ovog zakona);

20) ako u predugovornoj fazi postupi suprotno odredbama [člana 17.](#) ovog zakona, a posebno ako ponuda ne sadrži propisane elemente ([član 17.](#) ovog zakona);

21) ako korisnika odmah, bez naknade, pismeno ne obavesti o rezultatima uvida u bazu podataka i o podacima iz te baze u slučaju odbijanja zahteva za kredit, dozvoljeno prekoračenje računa ili kreditnu karticu ([član 18.](#) stav 3. ovog zakona);

22) ako ugovor o kreditu ne sadrži obavezne elemente iz [člana 19.](#) ovog zakona ili ako korisniku ili davaocu sredstva obezbeđenja ne uruči jedan primerak plana otplate kredita i pregleda obaveznih elemenata kredita koji sadrži osnovne podatke o kreditu ([član 19.](#) ovog zakona);

23) ako ugovor o dozvoljenom prekoračenju računa ne sadrži obavezne elemente iz [člana 20.](#) ovog zakona ili ako korisniku ili davaocu sredstva obezbeđenja ne uruči jedan primerak, odnosno kopiju tog ugovora s pregledom obaveznih elemenata dozvoljenog prekoračenja računa koji sadrži osnovne podatke o prekoračenju računa ([član 20.](#) ovog zakona);

24) ako ugovor iz [člana 22.](#) ovog zakona ne sadrži obavezne elemente iz tog člana ili ne postupi u skladu s tim članom ([član 22.](#) ovog zakona);

24A) AKO JE UGOVORENA NAKNADA ZA KORIŠĆENJE PLATNE KARTICE VIŠA OD MAKSIMALNOG IZNOSA IZ ČLANA 22. STAV 3. OVOG ZAKONA;

24B) AKO JE UGOVORENA PROVIZIJA ZA PODIZANJE GOTOVINE SA BANKOMATA DRUGE BANKE VIŠA OD MAKSIMALNOG IZNOSA IZ ČLANA 22. STAV 4. OVOG ZAKONA;

25) ako ugovor o depozitu ne sadrži obavezne elemente iz [člana 23.](#) ovog zakona ili pri zaključivanju ovog ugovora ne uruči korisniku jedan primerak plana isplate depozita i pregleda obaveznih elemenata depozita koji sadrži osnovne podatke o depozitu ([član 23.](#) st. 1. i 3. ovog zakona);

26) ako od korisnika zahteva ili mu naplati naknadu kad je korisnik raskinuo ugovor u skladu s [članom 23.](#) stav 4. ovog zakona ili mu obračuna nižu kamatu suprotno tom stavu ([član 23.](#) stav 4. ovog zakona);

27) ako ugovori promenljivu nominalnu kamatnu stopu suprotno [članu 26.](#) ovog zakona ili se ne pridržava ugovorenih uslova u vezi sa ovom stopom ([član 26.](#) ovog zakona);

28) ako ugovor o drugim bankarskim uslugama ne sadrži podatke o vrsti i visini svih naknada i drugih troškova koji padaju na teret korisnika ([član 27.](#) ovog zakona);

29) ako ne pribavi pismenu saglasnost za izmenu obaveznih elemenata ugovora pre primene te izmene, odnosno jednostrano izmeni uslove iz ugovora ili jednostrano raskine, odnosno otkáže ugovor ili ne obavesti korisnika o izmenama iz [člana 28.](#) stav 2. ovog zakona na način utvrđen u stavu 3. tog člana ([član 28.](#) ovog zakona);

30) ako korisnika u pismenoj formi ili na drugom trajnom nosaču podataka ne obavesti o izmeni ugovorene promenljive nominalne kamatne stope i promenljivih elemenata koji utiču na visinu drugih novčanih obaveza, i to pre početka njihove primene, odnosno periodično u skladu sa ugovorom ili ne navede datum od kada se ta stopa i/ili ti elementi primenjuju ([član 29.](#) st. 1. i 4. ovog zakona);

31) ako uz obaveštenje o izmeni promenljive nominalne kamatne stope besplatno, u pismenoj formi ili na drugom trajnom nosaču podataka, ne dostavi izmenjeni plan otplate kredita ili korisniku ne učini dostupnim ovaj plan bez naknade za sve vreme trajanja ugovornog odnosa ([član 29.](#) st. 2. i 3. ovog zakona);

32) ako korisnika na ugovoreni način blagovremeno ne obavesti o promeni podataka koji nisu obavezni elementi ugovora u smislu ovog zakona ([član 30.](#) ovog zakona);

33) ako korisniku ne dostavi obaveštenje o stanju njegovog duga i prekoračenju računa u roku i na način utvrđenim u [članu 31.](#) ovog zakona ([član 31.](#) ovog zakona);

34) ako na dospelu a neizmirenu obavezu ne primenjuje pravila o kamati koja se primenjuje u slučaju dužničke docnje propisana zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi ([član 32.](#) stav 1. ovog zakona);

35) ako kod revolving kredita ne postupi u skladu s [članom 33.](#) ovog zakona ([član 33.](#) ovog zakona);

36) ako ne primeni zvanični srednji kurs pri odobravanju kredita indeksiranog u stranoj valuti ili pri njegovoj otplati, odnosno kod ugovora o depozitu ([član 34.](#) ovog zakona);

37) ako isti metod obračuna kamate ne primeni i na položeni namenski depozit i na obračun kamate na iznos odobrenog kredita ([član 35.](#) ovog zakona);

38) ako naplati naknadu za prevremenu otplatu suprotno [članu 36.](#) ovog zakona ([član 36.](#) ovog zakona);

39) ako korisniku, odnosno davaocu sredstva obezbeđenja ne omogući preuzimanje neiskorišćenih sredstava obezbeđenja nakon potpunog izmirenja obaveza korisnika prema banci po određenom ugovoru ili ih pismeno ne obavesti da je korisnik sve svoje obaveze prema banci izmirio u roku od 30 dana od dana izmirenja tih obaveza, odnosno ako ovo obaveštenje ne sadrži propisane podatke ([član 37a](#) ovog zakona);

40) ako kod ustupanja potraživanja postupi suprotno [članu 39.](#) ovog zakona ([član 39.](#) ovog zakona);

41) ako obavlja nepoštenu poslovnu praksu ili ugovara nepravične odredbe ([član 41.](#) ovog zakona);

42) ako korisniku ne omogući podnošenje prigovora ili ne odgovori na njegov prigovor u roku i na način iz [člana 42.](#) ovog zakona, ili zahteva ili naplati naknadu ili druge troškove za podnošenje tog prigovora, ili u poslovnim prostorijama u kojima nudi usluge korisnicima i na Internet stranici ne obezbedi mogućnost podnošenja prigovora, odnosno mogućnost da se korisnik upozna s načinom podnošenja prigovora i načinom postupanja po prigovoru ([član 42.](#) ovog zakona);

43) ako nije postupila u skladu s [članom 54.](#) ovog zakona ([član 54.](#) ovog zakona).

Član 50a

Novčanom kaznom od 50.000 do 800.000 dinara kazniće se davalac lizinga:

1) ako usluge lizinga ne oglašava na jasan i razumljiv način ili ih oglašava suprotno propisu Narodne banke Srbije iz [člana 6.](#) stav 2. ovog zakona, odnosno ako oglašavanje sadrži netačne informacije ili informacije koje mogu stvoriti pogrešnu predstavu o uslovima pod kojima korisnik koristi ove usluge ([član 6.](#) ovog zakona);

2) ako ugovor o lizingu nije sačinjen u pismenoj formi ili na drugom trajnom nosaču podataka ([član 7.](#) stav 1. ovog zakona);

3) ako korisnik ne dobije primerak ugovora o lizingu ([član 7.](#) stav 2. ovog zakona);

4) ako ugovor o lizingu sadrži odredbe kojima se korisnik odriče prava koja su mu garantovana ovim zakonom ([član 7.](#) stav 3. ovog zakona);

Novčanom kaznom od ~~80.000 do 1.000.000~~ 1.000.000 do 2.000.000 dinara kazniće se banka, odnosno davalac lizinga:

1) ako ugovori sadrže upućujuću normu na poslovnu politiku kad su u pitanju oni elementi koji su ovim zakonom predviđeni kao obavezni elementi ugovora (član 8. stav 5. ovog zakona);

2) ako postupa suprotno odredbi člana 8. stav 6. ovog zakona;

2A) AKO JE UGOVORENA EFEKTIVNA KAMATNA STOPA VIŠA OD MAKSIMALNE EFEKTIVNE KAMATNE STOPE IZ ČLANA 11A OVOG ZAKONA;

2B) AKO JE UGOVORENA KAMATNA STOPA ZA STAMBENI KREDIT VIŠA OD MAKSIMALNE EFEKTIVNE KAMATNE STOPE IZ ČLANA 11B OVOG ZAKONA;

3) ako ugovor o kreditu ne sadrži obavezne elemente iz člana 19. stav 1. ovog zakona;

4) ako ugovor o dozvoljenom prekoračenju računa ne sadrži obavezne elemente iz člana 20. stav 1. ovog zakona;

5) ako ugovor o lizingu ne sadrži obavezne elemente iz člana 21. stav 1. ovog zakona;

6) ako ugovor o izdavanju i korišćenju platne kartice ne sadrži obavezne elemente iz člana 22. stav 1. ovog zakona;

6A) AKO JE UGOVORENA NAKNADA ZA KORIŠĆENJE PLATNE KARTICE VIŠA OD MAKSIMALNOG IZNOSA IZ ČLANA 22. STAV 3. OVOG ZAKONA;

6B) AKO JE UGOVORENA PROVIZIJA ZA PODIZANJE GOTOVINE SA BANKOMATA DRUGE BANKE VIŠA OD MAKSIMALNOG IZNOSA IZ ČLANA 22. STAV 4. OVOG ZAKONA;

7) ako ugovor o depozitu ne sadrži obavezne elemente iz člana 23. stav 1. ovog zakona;

8) ako ugovor o otvaranju i vođenju računa ne sadrži obavezne elemente iz člana 24. stav 1. ovog zakona;

9) ako ugovori promenljivu nominalnu kamatnu stopu suprotno članu 26. st. od 1. do 3. ovog zakona ili se ne pridržava ugovorenih uslova;

10) ako ne pribavi pismenu saglasnost za izmenu obaveznih elemenata ugovora, odnosno jednostrano izmeni uslove iz ugovora ili jednostrano raskine, odnosno otkáže ugovor (član 28. ovog zakona);

11) ako korisnika ne obavesti o izmeni ugovorene promenljive nominalne kamatne stope i promenljivih elemenata koji utiču na visinu drugih novčanih obaveza pre početka njihove primene, odnosno periodično u skladu sa ugovorom i ne navede datum od kada se ti elementi primenjuju (član 29. st. 1. i 4. ovog zakona);

12) ako uz obaveštenje o izmeni promenljive nominalne kamatne stope besplatno ne dostavi izmenjeni plan otplate kredita/lizing naknade (član 29. st. 2. i 3. ovog zakona);

13) ako ne primeni zvanični srednji kurs pri odobravanju kredita/lizinga indeksiranog u stranoj valuti, odnosno pri njihovoj otplati (član 34. ovog zakona);

14) ako ne primeni isti metod obračuna kamate na položeni namenski depozit koji je primenjen i na obračun kamate na iznos odobrenog kredita (član 35. ovog zakona);

15) ako naplati naknadu za prevremenu otplatu suprotno članu 36. ovog zakona;

16) ako korisniku ne omogući da podigne sredstva sa svog računa u gotovini, odnosno efektivnom stranom novcu bez naplate posebne naknade (član 37. stav 1. ovog zakona);

17) ako korisniku ne omogući da bez naplate posebne naknade podigne sredstva sa svog računa odmah posle evidentiranog priliva sredstava (član 37. stav 2. ovog zakona);

18) ako korisniku ne omogući da iznos veći od 600.000 dinara podigne bez naknade najkasnije u roku od dva dana (član 37. stav 3. ovog zakona);

19) ako korisniku ne omogući da devizna sredstva čiji je iznos u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije veći od 600.000 dinara podigne bez naknade najkasnije u roku od dva dana (član 37. stav 4. ovog zakona);

20) ako korisniku naplati naknadu za gašenje računa (član 37. stav 5. ovog zakona);

21) ako korisniku naplati naknadu za gašenje platne kartice (član 38. stav 8. ovog zakona);

22) ako ustupi potraživanje suprotno članu 39. ovog zakona;

23) ako ne postupi na način iz člana 54. ovog zakona.

Član 7.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE
--

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa

Narodni poslanik Ivan Jovanović

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga.

(Proposal of the Law amending and completing the Law on Financial Services Consumer Protection).

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno s odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, **Naslov VI** – Usklađivanje propisa, primena prava i pravila konkurencije, član 78. Zaštita potrošača

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma

Opšti rok za usklađivanje zakonodavstva prema članu 72. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

Potpuno usklađeno

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za integraciju Republike Srbije u Evropsku uniju

U Nacionalnom programu za usvajanje pravnih tekovina EU (2013-2016), u delu koji se odnosi na Sposobnost preuzimanja obaveza iz članstva u EU u poglavlju – 3.28 Zdravstvena zaštita i zaštita potrošača – 3.28.1 Zaštita potrošača, s obzirom da u Zakonu o zaštiti korisnika finansijskih usluga („Sl. glasnik RS“, br. 36/2011) nije u potpunosti izvršeno usklađivanje zakonodavstva u oblasti zaštite korisnika

finansijskih usluga sa Direktivom 48/2008/EZ o kreditiranju potrošača, planirano je da se pristupi aktivnostima na pripremi predloga izmena i dopuna ovog zakona, kako bi se blagovremeno obezbedilo njegovo dalje usklađivanje sa ovom Direktivom.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

Ugovor o funkcionisanju EU, Naslov XV – Zaštita potrošača, član 169.

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

Directive 2008/48/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 on credit agreements for consumers and repealing Council Directive 87/102/EEC (Direktiva 2008/48/EK Evropskog parlamenta i Saveta od 23. aprila 2008. godine o ugovorima potrošačkih kredita i ukidanju Direktive Saveta 87/102/EES)
Izvršeno je usklađivanje u potpunosti.

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

/

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije

/

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava.

Budući da ima sekundarnih izvora prava EU sa kojima se propis usklađuje, uz ovaj predlog zakona se dostavlja Tabela usklađenosti.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava EU prevedeni na srpski jezik?

Ne.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik EU?

Ne.

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

Ne.

Potpis rukovodioca organa organa državne uprave, odnosno drugog ovlašćenog predlagača propisa, datum i pečat

Beograd, 9. oktobar 2015. godine

NARODNI POSLANIK

Ivan Jovanović

Tabela usklađenosti

1. Naziv propisa Evropske unije : Direktiva 2008/48/EK Evropskog parlamenta i Saveta od 23. aprila 2008. godine o ugovorima potrošačkih kredita i ukidanju Direktive Saveta 87/102/EES <i>Directive 2008/48/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 on credit agreements for consumers and repealing Council Directive 87/102/EEC</i>				2. „CELEX” oznaka EU propisa 32008L0048		
3. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa: Narodni poslanik Ivan Jovanović				4. Datum izrade tabele: 9. oktobar 2015. godine		
5. Naziv (nacrt, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije: Predlog zakona o izmenama i dopunama zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga. (Proposition of the Law amending and completing the Law on Financial Services Consumer Protection).				6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA: Nema.		
7. Usklađenost odredbi propisa sa odredbama propisa EU:						
a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa R. Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost ¹	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti
čl. 3.a)	„potrošač“ označava fizičko lice koje u transakcijama pokreivenim ovom Direktivom vrši u svrhe koja je	čl. 1.	9) korisnik finansijske usluge (u daljem tekstu: korisnik) jeste fizičko lice, pravno lice ili preduzetnik	PU		Predlagač zakona je proširio zaštitu

¹ Potpuno usklađeno - PU, delimično usklađeno - DU, neusklađeno - NU, neprenosivo – NP

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	van njegove delatnosti, poslovanja ili profesije;		koji koristi ili je koristio finansijske usluge, ili se davaocu finansijskih usluga obratio radi korišćenja tih usluga,“			na pravna lica i preduzetnike
čl. 3.(i)	„efektivna kamatna stopa“ označava ukupnu cenu kredita koju snosi potrošač izraženu kroz godišnju stopu otplate ukupnog iznosa kredita, uključujući i troškove pomenute u članu 19. (2) ukoliko se mogu primeniti;	čl. 2.	<p style="text-align: center;">član 11a</p> <p>Maksimalna efektivna kamatna stopa u skladu sa ovim zakonom je jedan procentni poen niža od stope zatezne kamate utvrđene zakonom kojim se uređuje zatezna kamatna stopa.</p> <p style="text-align: center;">Stambeni krediti član 11b</p> <p>Maksimalna efektivna kamatna stopa na stambene kredite u skladu sa ovim zakonom ne može biti veća od prosečne kamatne stope na odobrene stambene kredite u Republici Srbiji, na dan 31. decembra 2012. godine, uvećane za jedan procentni poen, pri čemu ne može biti veća od 6% za stambene kredite izražene u stranoj valuti.</p> <p>Korekcija maksimalno dozvoljene kamatne stope iz stava 1. ovog člana vrši se jednom godišnje sa datumom 31. decembar.</p> <p>Prosečnu kamatnu stopu iz stava 1. ovog člana obračunava i objavljuje Narodna banka Srbije.</p>	PU		Predlagač zakona bliže određuje na koji način se utvrđuje maksimalna efektivna kamatna stopa a posebno kod stambenih kredita.